

Bir rallinin ardından...

Yrd. Doç. Dr. Metin Ersoy / Havadis Gazetesi

Kıbrıs Rallisi'nin "Lefkoşa Şehir İçi Özel Etabı" ralli heyecanını ve görüntülerini izleyicilere ulaştıramayan Kıbrıs Türk televizyonlarının yerini online medya doldurdu

Bilindiği gibi geride bıraktığımız haftalarda Kıbrıs'ta ralli heyecanı yaşandı. Lefkoşa'nın kuzeyi ile güneyini içine alan bir parkurda izleyiciler yollara düşerek, ralliye yoğun bir ilgi gösterdiler. Bireyler tarafından gösterilen bu yoğun ilgiye medya da duyarsız kalmadı. Zira konunun hem uluslararası bir boyutu, hem de coğrafik yakınlık içeren bir haber değeri bulunuyordu.

Spora destek

Mevzumuzun medya boyutunu değerlendirmeye geçmeden önce, birkaç tespitimi paylaşmak istiyorum. Kıbrıs Türk sporuna yıllardır uygulanan ambargolar neticesinde gerek spor kulüplerimiz gerek ise sporcularımız uluslararası organizasyonlara katılamıyor. Bu organizasyon bizlere bir kez daha hatırlattı ki; ülkede yapılacak olan ciddi, saygın ve kaliteli organizasyonlara vatandaşlarımız her zaman ilgi göstermekte ve desteklemektedir. Parmağımızın arkasına saklanarak, bu tür organizasyonları görmezden gelmek ülke sporuna yapılabilecek kötülüktür. Bu tür organizasyonlara ev sahipliği yapmak ve gerekli alt yapıyı sağlamak devletin elindedir. Bir turizm ülkesi olduğumuzla ilgili görüşleri katıldığımız her toplantıda dinliyoruz. O zaman bu turizm ülkesine daha fazla spor organizasyonu getirebilmek adına çalışmalıyız.

Lefkoşa Özel Etabı

Gelelim işin medya boyutuna. Avrupa Ralli Şampiyonası'nın 9'uncu ve Ortadoğu Ralli Şampiyonası'nın 5'inci ayağı olan Kıbrıs Rallisi'nin "Lefkoşa Şehir İçi Özel Etabı" medya tarafından yakından takip edildi. Vatandaşlar medya sayesinde, yapılan hazırlıkları ve alınan önlemleri öğrendi. Böylece rallinin organize edildiği söz konusu günlerde hangi yolların kapalı, hangi güzergâhların açık olduğu bilgisi vatandaşlarla paylaşıldı. Bu konuda emeği geçenleri tebrik eder, kazasız bir organizasyon düzenledikleri için de ayrıca teşekkür ederim. Medya bu noktaya kadar önemli bir sınav verdi ve vatandaşları bilgilendirdi. Ancak işin bir başka boyutu daha bulunuyor.

Canlı yayın eksikliği

Olayın bir diğere yüzü ise; rallinin başladığı saatlerde Kıbrıs Türk televizyonlarının organizasyona olan ilgisizliği idi. Aklımda kaldığı kadarıyla Genç TV canlı telefon bağlantıları ile organizasyon hakkında hedef kitlesine bilgi aktarıırken, geriye kalan televizyonlarda son dakika alt yazısı dahi geçmiyordu. Tüm bunları teknik ve ekonomik olanaksızlıklara bağlayabiliriz, böylece olayın içinden sıyrılırız. Yıllardır ambargolardan şikâyet ederken, yanı başımızda güç ve sınırlı imkânlarla organize edilen bir ralli hakkında bir satır bilgi vermemek, sanırım organizasyona haksızlık olur.

Yayıncılığımızı sorgulamalıyız

Televizyonların bölgeden “canlı yayın” yapması bir başka ifadeyle naklen olarak yarışmayı yayınlaması yasak olabilir. Rallinin televizyon yayın hakları herhangi bir uluslararası kanala satılmış olabilir. Bu doğaldır. Ancak televizyoncularımızın bölgeye giderek, vatandaşların ve yetkililerin görüş ve duygularını bizlere aktarması gerekiyordu. En azından orada bulunamayanların böylesi uluslararası bir organizasyonun atmosferini hissetmeleri adına röportajlar yapılabilirdi. En iyi alt yapıya ve donanımına sahip devlet televizyonunda bile böylesi bir yayın düşünülüyorsa, bizim yayıncılık anlayışımızı bir kez daha gözden geçirmemiz gerekiyor. Protokol haberciliği mantığında hareket edersek, geleceğimiz nokta da bu olacaktır.

Gazeteler daha şanslı

Televizyonların bu sınavdan başarısız olduğunu ifade etmeliyim. En azından organizasyon devam ederken yayınların yetersiz kaldığı söylenebilir. Ancak gazeteler televizyonlara göre daha avantajlı bir durumdadırlar. Gazeteler canlı yayın yapmak zorunda olmadığı için ertesi gün sayfalarını bol bol fotoğraflarla doldurdular ve ralliye geniş yer verdiler. Köşe yazılarında değerlendirmeler yapıldı ve ralli sayfalarca habere konu oldu.

Online medyanın avantajı

Bu organizasyon bizlere bir kez daha hatırlattı ki, online medya kurumsal bir yapıya sahip olmamasına rağmen bireylerin bilgiye en hızlı, en kolay ve en ucuz ulaştıkları bir ortam haline gelmiştir. Yukarıda da bahsettiğim gibi ralli heyecanını ve görüntülerini izleyicilere ulaştırılamayan televizyonların yerini online medya doldurdu. Bir başka ifadeyle, ralli görüntüleri

Facebook, Twitter ve Youtube gibi sosyal iletişim ağlarında paylaşıldı ve yüzlerce kişi bu videoları izleme olanağı buldu.

Vatandaş gazeteciliği

Konuya akademik bir bakış getirecek olursak, “vatandaş gazeteciliği” diye bir kavramdan bahsetmemiz gerekiyor. Ralliyeye katılan izleyiciler cep telefonları, tabletleri veya kameraları ile televizyonları kısılandıran görüntüler çektiler. Hatta bazı arkadaşlar bu görüntüleri montajlayıp, sosyal ağlarında paylaştılar. Vatandaş gazeteciliği tam da böyle bir şey. Medyanın ulaşamadığı noktalara bireyler ulaşıyor ve elde ettikleri bilgiler ile görüntüleri internet vasıtasıyla paylaşıyorlar. Bu paylaşımların güvenilirliği ve gerçekliği sorgulanabilir. O ayrı bir konu. Ancak, bu gücü küçümseyemeyiz. İnternette ve özellikle sosyal ağlarda organize bir yapı yok, mesaj birçok yerden gelebilir, sınırlamalar var ama, geldiğimiz noktada online medya ile geleneksel medyayı bir birinden ayıran en temel özellikler de bunlar oluyor. Bireyler artık bu tarz bir bilgi akışını istiyor: Süratli, ucuz, mobil ve kolay.

Abartmayalım

7 Eylül 2014 tarihli “Birbirinin gözünü oymak...” başlıklı yazısında gazeteci Başaran Düzgün online medya ile geleneksel medyayı karşılaştırarak abartılı kullanımları eleştirmişti. Düzgün, köşe yazısının sonunda ayrıca; “...bu sanal âlemi bu kadar abartmamak gerekir” diyerek topluma önemli bir mesaj verdi. Tespitlere katılıyorum. İnternet kullanımı abartıldığında bağımlılık ve psikolojik sıkıntılar yaşattığını biliyoruz. Ancak benzer bir şeyi geleneksel medya için de söyleyebiliriz. Sabahtan akşama televizyon izlenmesi de benzer bir durum değil mi?

Önemi artıyor

Sonuç olarak içinde bulunduğumuz çağda online medyanın önemi gün ve gün artıyor. Yukarıdaki ralli örneğinde de görüldüğü gibi geleneksel medya gerek yasal sınırlandırmalardan, ekonomik sıkıntılardan, yayıncılık anlayışından dolayı bazı olayları hedef kitlelerine aktarmakta zorlanıyor. Ancak online medya ve vatandaşlar bu konuda ciddi bir avantaja sahipler ve bu avantajı da sonuna kadar kullanmaktan geri durmuyorlar.